

introduction.

Today the intensity of the interregional links has got a weak form. It demands to find the variants for its realization. One of the most widespread forms remains the foreign trade relations. They, in turn, have the considerable influence on the social and economic development of the state.

An important aspect of the interregional collaboration is to estimate the prospects of development of the interregional trade and economic ties with the position of competitive products in the region. The solution of this task demands to receive the quantitative rating of the impact of economic state development on the scale and intensity of the Ukrainian interregional ties with the EU.

The using of the correlation and regression methods allows estimating the result index dependence of the state economy on the interregional links.

The Ukrainian export structure was used for the analysis, and the product groups with the largest volume of deliveries abroad were defined to reveal the dependence on the EU interregional markets.

An important task in the analysis of the interregional trade and economic relations is to assess the prospects of their development. For this reason the structure of the export key commodities from Ukraine to the EU was defined. The most EU oriented product groups are the following: grain, electrical machinery; iron; ore, slag and ash; nuclear reactors, boilers and machinery.

The matrices of the interregional trade and economic cooperation development were used to define the interregional growth prospects. Those matrices are based on the methodology of portfolio analysis.

According to the results, the following development directions and the interregional collaboration deepening between Ukraine and the EU were suggested. The main are: to increase the competitiveness of the native products, to adjust the production to the European standards, to reorient the export from the raw-materials into the high-tech, to reconstruct and update the manufacture, to create the information and organizational system of the interregional relations, to diversify the EU markets, to deepen the bilateral trade and economic cooperation between Ukraine and the EU.

Keywords: *interregional cooperation, trade and economic relations, inter-regional exports, inter-regional imports, portfolio analysis.*

УДК 339.543.624

Н.В.Балабанова

ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ СТВОРЕННЯ ЗОНИ ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС

У статті досліджено основні торговельно-економічні аспекти підписаною Україною з Європейським Союзом Угодою про Асоціацію, проаналізовано можливі наслідки та ризики для економіки України в результаті провадження основних положень та обов'язків передбачених Угодою.

Ключові слова: *Угода про Асоціацію, Європейський Союз, товарна структура експорту, товарна структура імпорту, лібералізація, ставка ввізного мита, технічні бар'єри, тарифний захист.*

Підписання Угоди про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом є безумовно значущою подією для економіки країни як з точки зору впливу на її подальшу інтеграцію до системи світового господарства, так із огляду на те, що реалізація взятих на себе домовленостей передбачає вирішення комплексу проблем та питань, пов'язаних з недосконалою структурою національної економіки та провадженні відповідних реформ адміністративного, інституційного та правового характеру. Дослідження впливу реалізації обов'язків нашою країною, передбачених Угодою, дозволить визначити потенційні наслідки, що матимуть національні виробники та економіка України в цілому.

Відповідно метою статі є дослідження економічних основних питань та зобов'язань в сфері торгівлі, взятих нашою країною підписанням Угоди та потенційних наслідків і ризиків, які можуть супроводжувати їх реалізацію.

Особливостям економічних відносин України з Європейським Союзом присвячено роботи багатьох вітчизняних науковців: П.Ю.Беленького, З.С.Варналія, В.М.Гейця, Ю.Г. Губана, М.І. Долішнього, Н.П. Луцишина, О.В. Погрибенника, Л.Л.Прокопенко та інших.

Впродовж останніх років частка країн ЄС складає в середньому близько 28% і 29% у загальному експорті товарів та послуг України відповідно та 35% і 53% у загальному імпорті послуг (таблиця 1).

Таблиця 1

**Питома вага країн ЄС у загальних обсягах торгівлі та ПШ України,
 2005-2015 рр.**

рік	Питома вага країн ЄС у загальних обсягах торгівлі та ПШ України, %				
	експорт товарів	імпорт товарів	експорт послуг	імпорт послуг	ПШ
2005	30,07	33,79	27,44	44,19	71,73
2006	31,71	36,04	29,18	48,19	75,16
2007	28,44	36,75	31,62	52,15	77,70
2008	27,28	33,82	33,60	59,46	78,87
2009	23,97	33,98	29,86	58,79	77,98
2010	25,46	31,53	25,92	55,33	78,13
2011	26,50	31,24	24,91	54,26	80,20
2012	24,88	30,97	26,60	54,75	78,28
2013	26,47	35,13	29,48	55,99	74,62
2014	31,54	38,71	34,65	49,41	77,53
2015	34,14	40,86	30,07	49,79	76,18

Проте, значною проблемою у співробітництві України з країнами ЄС є диспропорції у структурі експорту та імпорту продукції з рівнем доданої вартості, адже Україна є переважно експортером товарів нижчих ступенів обробки, які є найбільш чутливими до зміни цінової кон'юнктури на світових ринках. Так, у 2015р. сумарний обсяг експорту продукції чорної металургії, виробів з чорних металів, енергетичних матеріалів, руд, шлаків, зол, мінеральних добрив та зернових культур становив майже 45% від загального експорту товарів України до ЄС (рис.1).

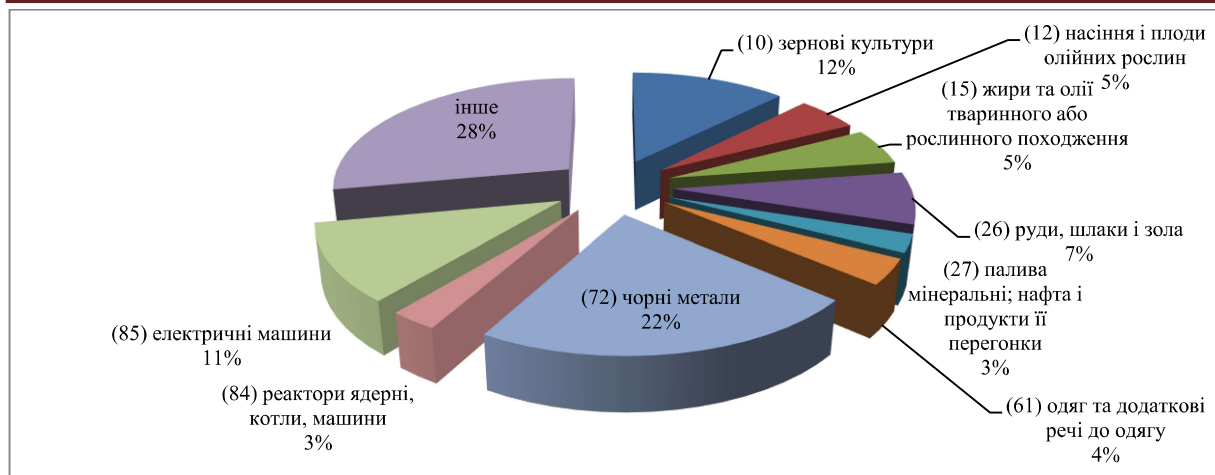

Рис.1. Товарна структура експорту товарів України до країн ЄС, 2015 р. (%)

Натомість структура імпорту товарів України з ЄС є більш диверсифікованою із переважанням товарів з більш високим рівнем доданої вартості. Зокрема, машини, устаткування, механізми, прилади та засоби транспорту формують майже 23% загального імпорту з ЄС, на продукцію хімічної промисловості та пов'язаних із нею галузей, включно з полімерними матеріалами і каучуком та фармацевтичні товари приходить майже 19%, на продукцію легкої промисловості - близько 5% (рис.2).

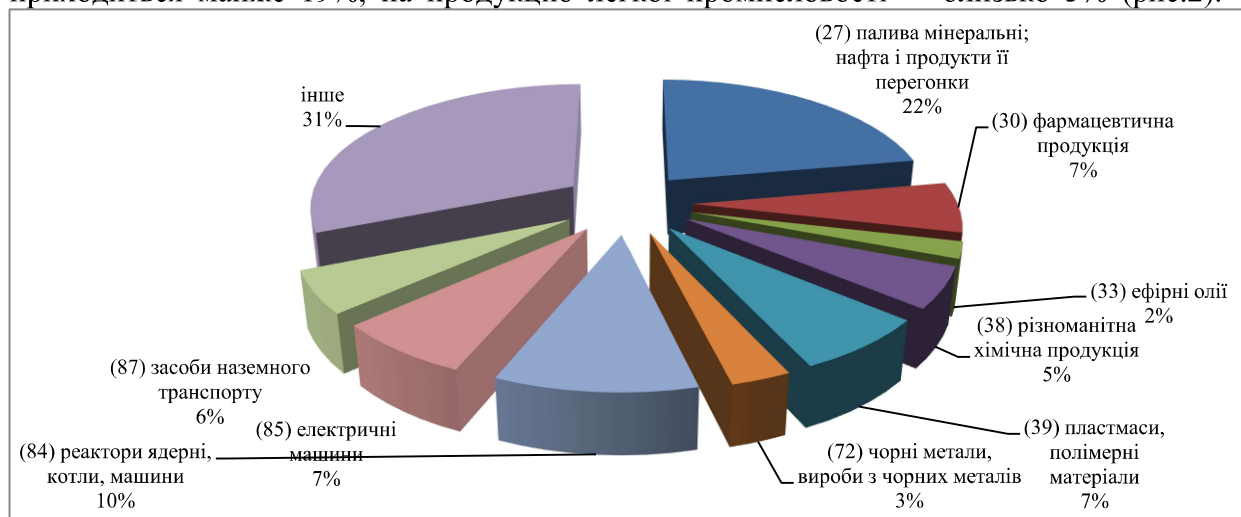

Рис.1. Товарна структура імпорту товарів України з країн ЄС, 2015 р. (%)

Угода про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом, підписанням якої створено зону вільної торгівлі, складається з 7 розділів, 486 статей, 43 додатків, доповнень, протоколів та декларацій. Торговельно-економічні аспекти Угоди містяться в Розділі IV «Торгівля та питання, пов'язані з торгівлею» та Розділі V «Економічне та галузеве співробітництво».

Зобов'язання, які Україна взяла на себе в рамках підписаної Угоди з Європейським Союзом, охоплюють наступні питання:

- товарні ринки та доступ до них (національний режим та доступ на ринки товарів, визнання відповідності, засоби захисту у торгівлі, використання технічних бар'єрів, використання санітарних і фіто-санітарних заходів, митні питання та сприяння торгівлі);

- лібералізація ринків послуг (заснування підприємницької діяльності, торгівля

послугами та електронна торгівля, здійснення поточних платежів та рух капіталу);

- правила торгівлі (митні правила та спрощення процедур торгівлі, правила державних закупівель, захисту інтелектуальної власності, конкуренції, прозорості, врегулювання питань, пов'язаних з торгівлею енергоносіями, впливу торгівлі на сталий розвиток, суперечок, механізмів врегулювання спорів та механізмів посередництва).

З точки зору часу настання можливі наслідки для економіки України та потенційні переваги для вітчизняних виробників можна умовно поділити на ті, вплив яких очікується у коротко та довгостроковій перспективі.

З 1 січня 2016 року відбулось скасування (введення нульових ставок) увізного мита на переважну більшість (97%) тарифних ліній (більше 95% обсягу двосторонньої торгівлі між Україною та ЄС) [2], що може надати вітчизняним експортерам додаткові переваги на ринках з достатньо високим захистом. При цьому середній рівень тарифного захисту ринку України по відношенню до товарів європейського походження згідно підписаної Угоди складає 2,42%, а середня ставка в ЄС для українських товарів – 0,5% (таблиця 2).

Таблиця 2

Зміна тарифного захисту України та ЄС, % [2]

Показник	Середньоарифметична ставка увізного мита України			Середньоарифметична ставка увізного мита ЄС		
	до підписання Угоди	З моменту набуття Угодою чинності	11-й рік	до підписання Угоди	З моменту набуття Угодою чинності	11-й рік
Всього по Митному тарифу	4,95	2,42	0,32	7,6	0,5	0,05
Сільське господарство	9,24	6,77	1,38	19,8	0,6	0,24
Промисловість та перероблені сільськогосподарські товари	3,67	1,12	0,0	3,9	0,5	0,0

Для решти експорту продукції українського походження, що переважно охоплює сільськогосподарські товари (м'ясо свинини, курятини, яловичини, цукор тощо), ввізні мита мають поступове скасування, а торгівля за ними буде здійснюватись в межах встановлених тарифних квот. Зазначені товари є чутливими для ринку ЄС та зазвичай при укладанні Угод про вільну торгівлю вилучаються з режиму лібералізації.

Запровадження квотування у двосторонній торгівлі між Україною та ЄС означає, що українські виробники отримують можливість завозити певні обсяги даних товарів без справляння увізних мит. При цьому мова йде не про обмеження обсягів імпорту, а про те, що імпорт зазначених товарів понад визначений обсяг підпадатиме під загальний режим митного оподаткування [1] (таблиця 3).

З поміж країн ЄС основними ринками збуту вітчизняної агропромислової продукції є такі країни, як Іспанія, Нідерланди, Італія, Польща та Франція. Саме до цих країн Україна спрямовує понад 60% власного експорту до країн ЄС. При цьому досить швидко вичерпуються квоти на пшеницю, кукурудзу, овес, частково – на цукор та ячмінь. Відносно ж багатьох товарних позицій, які користуються попитом на ринку ЄС (гриби, часник, яловичина, баранина, свинина, молочна продукція, вершкове масло, цукрові сиропи, крохмаль та ін.) можливості щодо їх експорту з боку українських експортерів є більш обмеженими, зокрема через різність систем стандартизації, невідповідність європейським стандартам безпеки та якості, що значною мірою впливає на просування вітчизняної сільськогосподарської продукції (зокрема тваринного

походження) на ринки ЄС. До того ж країни ЄС проводять жорстку протекціоністську політику підтримки і захисту власних виробників сільськогосподарської продукції за рахунок квотування імпорту окремих видів агропромислових товарів.

Таблиця 3

Тарифний та нетарифний захист ринку агропромислової продукції ЄС

Агропромислова продукція	Тариф, %	Квота
Зернові культури: пшениця	0% (в межах квоти)	950 тис.тонн за рік, збільшення до 1000 тис.тонн за 5 років
кукурудза	0% (в межах квоти)	400 тис.тонн за рік, збільшення до 650 тис.тонн за 5 років
ячмінь	0% (в межах квоти)	250 тис.тонн за рік, збільшення до 350 тис.тонн за 5 років
овес	0% (в межах квоти)	4 тис.тонн за рік
молоко та молочні продукти	0% (в межах квоти)	11 тис.тонн за рік зі збільшенням до 16 тис.тонн через 5 років
насіння соняшнику та олія соняшникова	0% (в межах квоти)	відсутня
м'ясо та м'ясні продукти	0% (в межах квоти)	89,5 тис.тонн за рік зі збільшенням до 90,25 тис.тонн через 5 років
овочі, фрукти, горіхи	0%	відсутня

До того ж при імпорті окремих видів продукції до ЄС, поряд із загальними існує також ряд специфічних регуляторних вимог. Так, наприклад:

- Щодо зернових та рису – правила подання заявки для імпорту та експорту зернових та рису та спільна організація ринку рису;
- Щодо імпорту молокопродуктів – правила подання заявки щодо організації імпорту молока та молокопродукції та відкриття імпортних квот;
- Яловичина та телятина – правила подання заявки на отримання ліцензій на імпорт та експорт яловичини та телятини;
- Щодо імпорту цукру – правила запровадження Регламенту щодо торгівлі⁴⁵ з третіми країнами цукром та спільної організації ринку[1].

Ринок металургійної продукції ЄС за основними товарними групами на момент підписання Угоди був достатньо відкритим для України, доступ до якого обмежувався виключно за рахунок використання мита на окремі товари (середня ставка ввізного мита ЄС складала 2%, середньозважена – 0,5%) (таблиця 4). Відповідно відчутного впливу на збільшення обсягів збуту продукції вітчизняного виробництва можна не очікувати. При цьому Угодою передбачено зниження ставок мита на імпорт металургійної продукції (сталі і напівфабрикатів) з країн ЄС до України з 2,1% в середньому до нуля, що може призвести до зростання конкуренції на внутрішньому ринку.

Таблиця 4

Тарифний та нетарифний захист ринків металургійної продукції

Товарна позиція	ЄС			Україна		
	Тариф	Квота	Перехідний період, років	Тариф	Квота	Перехідний період, років
Прокат чорних металів	0%	Відсутня	0	0%	Відсутня	0
Сталь і напівфабрикати	0%	Відсутня	0	0%-5%	Відсутня	0
Труби	0% - 3,2%	Відсутня	0	0%	Відсутня	0

[складено на підставі 4.5]

Щодо ринку машинобудівної продукції, то основні переваги у коротко та середньостроковому періоді переважно пов'язані із наступними змінами:

- скасування ввізних мит в ЄС у період до 7 років;
- зниження середньозваженої ставки ввізного мита на електричне устаткування з 3,5% до 0%, на автотранспортні засоби – з 1,9% до 0%;
- можливість укладення Угод про оцінку відповідності і прийнятності промислових товарів (АСАА).

Натомість існує і ряд загроз, що пов'язані із зростанням конкуренції на внутрішньому ринку за рахунок зниження середньозваженого ввізного мита з 2,3% в середньому до 0,0% на електричне устаткування, з 8,0% до 0,0% на автотранспортні засоби тощо; поступове зникнення ринку продукції, яка не відповідає стандартам ЄС у секторах, де технічне регулювання гармонізоване з нормами ЄС.

Таблиця 5

Тарифний та нетарифний захист ринків машинобудівної продукції

Продукція	ЄС		Україна	
	Базова ставка ввізного мита, %	Перехідний період, %	Базова ставка ввізного мита, %	Перехідний період, %
Реактори ядерні, котли, машини, обладнання і механічні пристрої, їх частини	Від 1,7% до 5,7% (переважно, 2,7% та 4,2%)	0 років за всіма позиціями	Від 0% до 10% (переважно 2% та 5%)	Переважно 0 років За окремими позиціями – 3 роки
Електричні машини, обладнання та їх частини	Від 1,2% до 14%	Переважно 0 років За окремими позиціями – від 5 до 7 років	Від 0% до 25% (переважно 10%)	Від 0 до 5 років (переважно 3 роки)
Залізничні локомотиви або моторні вагони трамвая, рухомий склад та їх частини, шляхове обладнання та пристрої для залізниць або трамвайних колій та їх частини, механічне	Від 1,7% до 3,7%	0 років	0% для контейнерів протирадіаційним свинцевим захистом для транспортування радіоактивних речовин – 2%, для вагонів трамвайних – 10%	0 років
Засоби наземного транспорту, крім залізничного або трамвайного рухомого складу	Від 1,7% до 22%	Від 0 років до 7 років	Від 1% до 20% (переважно 10%)	Від 0 до 10 років (переважно 3 роки)

У даному випадку (таблиця 4, 5) «базова ставка» – означає ставку ввізного мита з якої починається її зниження або скасування протягом перехідного періоду. «Перехідний період» – це кількість років впродовж яких ставку ввізного мита буде знижено або скасовано. Зазначений перехідний період у «0 років» означає, що з 1 січня 2016 року ставку ввізного мита встановлено на рівні 0%.

Також слід зазначити, що для України передбачено запровадження тривалих перехідних періодів щодо скасування ввізних мит, які є більшими, ніж для Європейського Союзу, та становлять від 3 до 10 років залежно від товару. Для низки європейських товарів українське мито знизиться лише частково (на 20-60% протягом 5-10 років) [1].

Щодо наслідків та переваг, які можуть отримати вітчизняні виробники і експортери та економіка України в цілому у довгостроковому періоді слід визначити наступні:

1. підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції внаслідок впровадження сучасних міжнародних та європейських стандартів при її виробництві;
2. збільшення асортименту товарів та послуг на внутрішньому ринку;

3. впровадження уніфікованих правил походження товарів;
4. підвищення рівня конкуренції та якості продукції національного виробництва;
5. зростання інвестиційних надходжень, зокрема з країн Європейського Союзу;
6. зростання валютних надходжень до країни в результаті збільшення обсягів експортних операцій суб'єктами ЗЕД;
7. підвищення цінової конкурентоспроможності товарів на зовнішніх ринках за рахунок зниження рівня митного навантаження;
8. уніфікація та гармонізація правових умов реалізації торговельного співробітництва суб'єктами ЗЕД;
9. розвиток міжгалузевого співробітництва України з країнами ЄС;
10. доступ національних виробників до системи державних закупівель країн ЄС;
11. зниження нетарифних бар'єрів у торгівлі України з країнами ЄС, які є нині головними перешкодами для зовнішньої торгівлі країни, в результаті адаптації існуючих національних стандартів із європейськими технічними регламентами та стандартами.

Разом з тим, враховуючи недосконалу структуру національної економіки та вузьку базу щодо її модернізації, застарілість технологій, що використовуються, зокрема, у виробництві ключових для країни товарних позицій, недостатньо високий рівень конкурентоспроможності окремих вітчизняних товарів, у короткостроковому періоді адаптації національних виробників до нових умов можливе виникнення наступних ризиків:

- зростання диспропорційності розвитку окремих галузей промисловості країни;
- втрата окремими виробниками внутрішнього ринку внаслідок недостатнього рівня конкурентоспроможності продукції порівняно із іноземними аналогами;
- зростання витрат на переоснащення та модернізацію технологій виробництва;
- зростання витрат, пов'язаних із виконанням стандартів безпеки, охорони праці та довкілля, прав споживачів;
- збільшення обсягів імпорту та зростання негативного сальдо торгівлі внаслідок зниження рівня тарифного захисту окремих галузевих ринків;
- скорочення надходжень до державного бюджету в результаті зниження ставок митних платежів;
- скорочення робочих місць внаслідок зниження обсягів виробництва.

Таким чином, реалізація домовленостей обумовлених чинною Угодою щодо створення розширеної зони вільної торгівлі між Україною та Європейським Союзом у короткостроковому періоді пов'язана переважно із зниженням рівня тарифного захисту ринків України та ЄС, що передбачає більш вільний доступ суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності до ринків окремих товарів, що найменшим чином захищені нетарифними бар'єрами, які є головними перешкодами для зовнішньої торгівлі нашої країни. Збільшення конкурентного тиску з боку іноземних компаній створює ризики для економіки України, пов'язані із зниженням виробництва окремої продукції, зокрема з високою доданою вартістю. Процес адаптації до нових стандартів та умов виробництва продукції і реалізації торговельного співробітництва буде супроводжуватись зростанням витрат на переоснащення та модернізацію, проте саме такі зміни у довгостроковій перспективі сприятимуть підвищенню конкурентоспроможності продукції національного виробництва та зростанню обсягів її експорту на європейські ринки.

Список використаної літератури

1. Хаунхорст Е. Экспорт української агропродовольчої продукції до Європейського Союзу в умовах глибокої та всеосяжної зони вільної торгівлі [Електронний ресурс] : Звіт з аграрної політики / Е. Хаунхорст , В. Лапа. – Київ, 2014. - Режим доступу : http://apd-ukraine.de/images/APD_APR_06-2014_Manual_UCAB_APD.pdf ; Khaunkhorst E. Eksport ukrainskoï ahroprodovolchoï produktsii do Yevropeiskoho Soiuzu v umovakh hlybokoï ta vseosiazhnoï zony vilnoï torhivli [Elektronnyi resurs] : Zvit z ahrarynoï polityky / E. Khaunkhorst , V. Lapa. – Kyiv, 2014. - Rezhym dostupu : http://apd-ukraine.de/images/APD_APR_06-2014_Manual_UCAB_APD.pdf

2. Інформаційна довідка стосовно Угоди про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом, включаючи основні параметри, переваги і ризики створення зони вільної торгівлі: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://cci.dp.ua/tl_files/data/files/Background_information_concerning_the_Agreement_on_a_ssociation_between_Ukraine_and_the_European_Union.pdf ; Informatsiina dovidka stosovno Uhody pro Asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu ta Yevropeiskym Soiuzom, vkluchaiuchy osnovni parametry, perevahy i ryzyky stvorennia zony vilnoï torhivli: [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : http://cci.dp.ua/tl_files/data/files/Background_information_concerning_the_Agreement_on_a_ssociation_between_Ukraine_and_the_European_Union.pdf

3. Оцінка впливу Угоди про асоціацію/ЗВТ між Україною та ЄС на економіку України. [Електронний ресурс] : наукова доповідь / за ред. В. М. Гейця, Т. О. Осташко, Л. В. Шинкарук. – Київ, 2014. - Режим доступу : <http://ief.org.ua/docs/sr/282.pdf> . Otsinka vplyvu Uhody pro asotsiatsiiu/ZVT mizh Ukrainoiu ta YeS na ekonomiku Ukrainy. [Elektronnyi resurs] : naukova dopovid / za red. V. M. Heitsia, T. O. Ostashko, L. V. Shynkaruk. – Kyiv, 2014. - Rezhym dostupu : <http://ief.org.ua/docs/sr/282.pdf>

4. Оцінка можливих наслідків підписання Україною Угоди про ЗВТ з ЄС (у розрізі окремих секторів економіки та видів діяльності) (аналітичні матеріали) [Електронний ресурс]. – Харків, 2014. - Режим доступу : http://ndc-ipr.org/media/documents/1_vrcfko5.pdf ; Otsinka mozhlyvykh naslidkiv pidpysannia Ukrainoiu Uhody pro ZVT z YeS (u rozrizi okremykh sektoriv ekonomiky ta vydiv diialnosti) (analitichni materialy) [Elektronnyi resurs]. – Kharkiv, 2014. - Rezhym dostupu : http://ndc-ipr.org/media/documents/1_vrcfko5.pdf

5. Торгівля з ЄС в рамках поглибленої та всеосяжної угоди про вільну торгівлю [Електронний ресурс] : роз'яснення переваг поглибленої та всеосяжної угоди про вільну торгівлю (ЗВТ+) між Україною та ЄС / підгот. М. Хейліер, В. Пятницький. – Режим доступу : http://europa-torgivlia.org.ua/wp-content/uploads/2014/06/Selling2theEU_ukr.pdf ; Torhivlia z YeS v ramkakh pohlyblenoï ta vseosiazhnoï uhody pro vilnu torhivliu [Elektronnyi resurs] : roziasnennia perevah pohlyblenoï ta vseosiazhnoï uhody pro vilnu torhivliu (ZVT+) mizh Ukrainoiu ta YeS / pidhot. M. Kheiliier, V. Piatnytskyi. – Rezhym dostupu : http://europa-torgivlia.org.ua/wp-content/uploads/2014/06/Selling2theEU_ukr.pdf

6. Угода про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/984_011/page ; Uhoda pro Asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu ta Yevropeiskym Soiuzom, Yevropeiskym Spivtovarystvom z atomnoi enerhii i yikhnimy derzhavamy-chlenamy, z inshoi storony. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/984_011/page

Стаття надійшла до редакції 28.09.2016

N.V.Balabanova

ECONOMIC IMPACT FTA EU-UKRAINE

In the article the main trade and economic aspects of Ukraine signed the European Union Association Agreement, analyzed the consequences and risks for the economy of Ukraine as a result of the proceedings of the main provisions and obligations under the Agreement.

Determined that in recent years the share of EU countries is on average about 28% and 29% of total exports of goods and services and the Ukraine respectively 35% and 53% of total imports of services. A serious problem in collaboration with the EU Ukraine is the imbalance in the structure of exports and imports of value-added, because Ukraine is mainly exporter of lower levels of processing, which are the most sensitive to changes in prices on world markets. Instead, the structure of import of goods Ukraine and the EU is more diversified with a predominance of products with higher added value.

Determined that the commitments that Ukraine has undertaken in the framework of the signed Agreement with the European Union, covering the following issues: commodity markets and access to them (national treatment and market access, recognition compliance, protection of trade, the use of technical barriers to the use of sanitary and phyto-sanitary measures, customs and trade facilitation); liberalization of services markets (establishment of business, trade and e-commerce services, current payments and movement of capital); trade rules (customs rules and trade facilitation, rules of public procurement, intellectual property protection, competition, transparency, settlement of issues related to energy trade, the impact of trade on sustainable development, dispute resolution mechanisms and dispute mediation mechanisms).

In terms of the onset consequences for the economy of Ukraine and the potential benefits for local producers can be divided into those whose impact is expected in the short and long term.

It was determined that the implementation of agreements in force due to the enhanced agreement to create a free trade zone between Ukraine and the EU in the short term due mainly to the reduction in tariff protection of markets of Ukraine and the EU, providing free access to more economic operators to market certain goods that the least protected non-tariff barriers, which are the main obstacles to foreign trade in our country. Increasing competitive pressure from foreign companies creates risks for the economy of Ukraine related to the decrease in production with products including high value added. The process of adaptation to new standards in the production and sale of trade cooperation will be accompanied by higher costs of renovation and modernization, but it is these changes in the long term will improve the competitiveness of products of national production and the growth of its exports to European markets.

Keywords: *Association Agreement, the European Union, the commodity structure of export commodity structure of import liberalization, the rate of import duties, technical barriers, tariff protection.*